

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1994- 1995

14 MAART 1995

VOORSTEL VAN DECREET

— van de heer M. Maertens C.S. —

**houdende wijziging van het decreet van 12 maart 1975
betreffende de Raad voor Taaladvies**

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Het decreet betreffende de Raad voor Taaladvies werd op 4 maart 1975 door de toenmalige Cultuurraad goedgekeurd en verscheen op 16 januari 1976 in het Belgisch Staatsblad. Dit decreet verving het koninklijk besluit van 26 maart 1971 waarbij eveneens een Raad voor Taaladvies werd opgericht en waaruit de installatie voortvloeide van een zogenaamde taaltelefoon. Deze taaltelefoon werkte verder op basis van het decreet van 12 maart 1975, aangezien in artikel 2, § 1, van het decreet werd bepaald dat de Raad advies verstrekt in zaken die verband houden met de bevordering van de kennis en het goede gebruik van de Nederlandse taal. De oprichting van een taaltelefoon wordt nochtans in het decreet niet met name genoemd, alhoewel uit de handelingen blijkt dat dit wel tot de bedoelingen van de decreetgever moet worden gerekend. Daarnaast stelt de decreetgever in artikel 2, § 2, dat de Raad de ambtelijke terminologie moet vaststellen.

Door de ondertekening op 9 september 1980 in Brussel van het verdrag tussen het Koninkrijk België en het Koninkrijk der Nederlanden inzake de Nederlandse Taalunie kan het decreet van 12 maart 1975 niet meer volledig worden uitgevoerd, aangezien het verdrag in artikel 4. c, bepaalt dat beide landen besluiten tot het gemeenschappelijk bepalen van een gelijke terminologie ten behoeve van wetgeving en officiële publikaties. In artikel 5, e en h, zeggen de verdragsluitende partijen bovendien dat zij, waar zij dit nodig achten, geza-

menlijk de instelling van de databanken op het gebied van de terminologie en het opstellen van woordenlijsten zullen bevorderen. Binnen de Taalunie is sinds 1986 een samenwerkingsverband Nederlandstalige Terminologie werkzaam. De Vlaamse minister van Cultuur verklaarde in dit verband op 20 april 1993 (Handelingen van de Vlaamse Raad, nr. 44, p. 1677) dat het geen zin heeft en enkel de structurele kosten verhoogt wanneer werk zou worden overgedaan waarvoor de Taalunie als intergouvernementele organisatie in het leven werd geroepen.

De opdracht van de Raad voor Taaladvies, bepaald in artikel 2, § 2, blijkt daardoor in de feiten onuitvoerbaar. De opdracht, bepaald in artikel 2, § 1, van het decreet, het algemeen advies, waarop de installatie van een taaltelefoon was gebaseerd, blijkt nochtans niet door het Taalunieverdrag te zijn opgeheven, maar is van een dergelijke algemene aard dat een specifieke omschrijving noodzakelijk is. Artikel 12 van het Taalunieverdrag, verwijzend naar de artikelen 2, 3,4 en 5 van het verdrag en naar de statuten van de Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren, voorziet immers op geen enkele wijze in de Vlaamse maatschappelijke behoefte om een taaltelefoon voor de burgers te organiseren, zoals die van het begin van de jaren zeventig tot enkele jaren geleden op volle toeren werkte. Een gemiddelde van twintig/dertig taaladviesvragen per dag werd er genoteerd, en vaak zelfs het tweevoudige. Zoals blijkt uit het antwoord van de minister op schriftelijke vraag nr. 44 van 9 december 1994 omtrent deze aangelegenheid, leveren de adviezen, die de vorm aannemen van een beantwoording van particuliere vragen, alleszins slechts een beperkte bijdrage tot het bereiken van de oorspronkelijke doelstelling.

Een aanpassing van het decreet waardoor de installatie van een taaltelefoon, begeleid door een bevoegde Raad voor Taaladvies, mogelijk wordt, is derhalve noodzakelijk. Ingaande op onze interpellatie van 9 maart 1995 over deze problematiek heeft de Vlaamse minister van Cultuur verklaard : „De nieuwe, autonoom verkozen Vlaamse Raad zal het decreet van 1975 moeten herzien.” Dit voorstel van decreet geeft gevolg aan deze verklaring.

Commentaar bij de artikelen

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 2

Onderhavige aanpassing van het decreet moet in overeenstemming zijn met de nieuwe tekst van de Belgische Grondwet. Tevens wordt de inhoud van het vroegere artikel 1 overgedragen naar een nieuw artikel 1bis, waarbij het initiatief in handen wordt gegeven van de volledige Vlaamse regering.

Artikel 3

Het nieuwe artikel 1bis vervangt het vroegere artikel 1. Daarbij wordt duidelijk het initiatief in handen gelegd van de Vlaamse regering. Zoals de Vlaamse minister van Cultuur in zijn antwoord op mijn interpellatie van 9 maart 1995 duidelijk stelde, heeft het geen zin, en zou het enkel de structurele kosten verhogen, wanneer het werk waarvoor de Taalunie als in-

tergouvernementele organisatie in het leven werd geroepen, zou worden overgedaan. Het is derhalve noodzakelijk dat de Raad voor Taaladvies, die de Taaltelefoon moet adviseren, zou worden opgericht in overleg met de Nederlandse Taalunie, en op dit niveau. Het is nochtans noodzakelijk, aangezien het hier om een specifiek Vlaamse aangelegenheid gaat, dat deze Raad voor Taaladvies onder de uitsluitende bevoegdheid zou vallen van de Vlaamse minister van Cultuur, aangezien de Taaltelefoon enkel voor Vlaanderen zou worden georganiseerd. Nederland beschikt immers reeds over twee taaltelefoons in de privaatrechtelijke sfeer.

Artikel 4

Het nieuwe artikel lter bepaalt dat de Vlaamse regering taaladvies voor burgers, de zogenaamde taaltelefoon, organiseert in overleg met de Raad voor Taaladvies, maar zelf de beslissing neemt op welke wijze taaladvies voor burgers wordt georganiseerd. Dit heeft immers budgettaire consequenties die tot de bevoegdheid van de Vlaamse regering mochten worden gerekend en buiten de gewone jaarlijkse dotatie voor de Nederlandse Taalunie vallen.

Artikel 5

Aangezien het interne taaladvies bepaald is in artikel 4 van het Taalunieverdrag, maar het externe taaladvies voor de burgers, via bijvoorbeeld een taaltelefoon, in het verdrag niet wordt geregeld alhoewel daar in Vlaanderen blijkbaar een grote maatschappelijke vraag naar is met een goeddeels andere inhoud dan in het Koninkrijk der Nederlanden, is het noodzakelijk dat voor Vlaanderen een specifieke vorm van taaladvies voor de burger wordt georganiseerd.

Artikel 6

Het organiseren van taaladvies kan op vele wijzen gebeuren. Aangezien dit tot het domein van de socio-linguïstiek behoort, en aan heel wat wetenschappelijk te bepalen variabelen onderhevig is, is het noodzakelijk dat de organisatievorm, bijvoorbeeld de taaltelefoon of een of ander geïnformatiseerd systeem, door een raad van linguïsten wordt begeleid, onderzocht en omkaderd. Gelet op het terugtreden van de overheid moet het ook mogelijk zijn, ingeval de Raad voor Taaladvies crop kan toezien, dit in de privaatrechtelijke sfeer te organiseren.

Artikel 7

Aangezien de regering het als haar taak ziet de taalzorg te bevorderen (beleidsnota Vlaanderen-Europa 2002, p. 91 : „De overheid moet voorwaarden creëren opdat ook elders in de samenleving correct Nederlands wordt gesproken en geschreven.“), is het noodzakelijk daartoe de nodige dotaties vrij te maken.

Artikel 8

De goede werking van de Raad voor Taaladvies is enkel gewaarborgd, wanneer er ook werkingskosten beschikbaar worden gesteld. In de afgelopen periode kon de Raad voor Taaladvies niet behoorlijk functioneren wegens gebrek aan middelen.

Artikel 9

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 10

Het Taalunieverdrag verhindert de uitvoering van artikel 8 van het decreet van 12 maart 1975. Anderzijds is het billijk aan dit vernieuwde decreet een uitvoeringstermijn te koppelen, aangezien het vorige decreet jarenlang niet kon uitgevoerd worden en de Vlaamse minister van Cultuur in zijn antwoord op de interpellatie van 9 maart 1995, de dringende noodzakelijkheid van de taaltelefoon heeft erkend.

M. MAERTENS

VOORSTEL VAN DECREET

Artikel 1

Dit decreet regelt een aangelegenheid zoals bedoeld in artikel 127 van de Grondwet.

Artikel 2

Artikel 1 van het decreet van 12 maart 1975 betreffende de Raad voor Taaladvies wordt vervangen door de volgende bepaling :

„Artikel 1

Dit decreet regelt een aangelegenheid zoals bedoeld in artikel 127 van de Grondwet.“.

Artikel 3

In hetzelfde decreet wordt een artikel 1bis ingevoegd dat luidt als volgt :

„Artikel 1 bis

De Vlaamse regering richt in overleg met de Nederlandse Taalunie en op dit niveau een Raad voor Taaladvies op, die onder de uitsluitende bevoegdheid valt van de Vlaamse minister van Cultuur.

Artikel 4

In hetzelfde decreet wordt een artikel 1ter ingevoegd dat luidt als volgt :

„Artikel 1 ter

De Vlaamse regering stelt vast, na de Raad voor Taaladvies gehoord te hebben, op welke wijze taaladvies voor burgers wordt georganiseerd.“.

Artikel 5

Aan artikel 2, § 1, van hetzelfde decreet wordt de volgende zinsnede toegevoegd : „inzonderheid taaladvies voor burgers.“.

Artikel 6

In artikel 2 van hetzelfde decreet wordt § 2 vervangen door de volgende bepaling :

„§ 2. Het taaladvies voor burgers kan zowel publiekrechtelijk als privaatrechtelijk worden georganiseerd, maar niet beide.“.

Artikel 7

In artikel 2 van hetzelfde decreet wordt § 3 vervangen door de volgende bepaling :

„§ 3. De begroting van de Vlaamse Gemeenschap voorziet in een jaarlijkse dotatie ten behoeve van de organisatie van het in § 2 genoemde taaladvies voor burgers.“.

Artikel 8

In artikel 6 van hetzelfde decreet wordt het tweede lid vervangen door de volgende bepaling :

„De Vlaamse regering bepaalt de vergoedingen die aan de leden worden toegekend, alsmede de werkingskosten van de Raad voor Taaladvies.“.

Artikel 9

In artikel 7 van hetzelfde decreet worden de woorden „Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap” vervangen door de woorden „Vlaamse Raad”.

Artikel 10

Artikel 8 van hetzelfde decreet wordt vervangen door de volgende bepaling :

„Artikel 8

Dit decreet treedt in werking op 1 januari 1996.“.

M. MAERTENS

G. VANLEENHOVE

L. VANVELTHOVEN

P. VAN GREMBERGEN
